06/06/2023

ΚΘ’ Παύλεια: Ημερίδα Πνευματικών με θέμα «Εξομολόγηση και κήρυγμα»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας

Στο πλαίσιο της 5ης Ιατρικής Εβδομάδος προς τιμήν του Αγίου Λουκά του Ιατρού και των ΚΘ’ Παυλείων πραγματοποιήθηκε σήμερα το πρωί, στην αίθουσα «Μητροπολίτης Σταυροπηγίου Αλέξανδρος» στην Ιερά Μονή Παναγίας Δοβρά Βεροίας, η καθιερωμένη Ημερίδα των πνευματικών με θέμα: «Εξομολόγηση και κήρυγμα».

Στην αρχή ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων, απηύθυνε χαιρετισμό και καλωσόρισε τους εκλεκτούς ομιλητές, ενώ την ημερίδα προλόγισε και παρουσίασε ο Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Τιμίου Προδρόμου Σκήτης Βεροίας Αρχιμ. Πορφύριος Μπατσαράς.

Πρώτος ομιλητής της Ημερίδας, στην οποία συμμετείχαν οι κληρικοί που διακονούν με την άδεια και την ευλογία του Σεβασμιωτάτου το μυστήριο της Ιεράς Εξομολογήσεως, ήταν ο Σεβασμιώτατος **Μητροπολίτης Εδέσσης**, Πέλλης και Αλμωπίας κ. Ιωήλ, ο οποίος μίλησε με θέμα: **«Εξομολόγηση στα παιδιά και τους νέους»**, ενώ δεύτερος ομιλητής ήταν ο Σεβασμιώτατος **Μητροπολίτης Νέας Κρήνης** και Καλαμαριάς κ. Ιουστίνος, ο οποίος μίλησε με θέμα: **«Το μυστήριο της μετανοίας και το κήρυγμα».**

Στο τέλος ο Ποιμενάρχης κ. Παντελεήμων προσέφερε στους Αγίους Αρχιερείς τα αναμνηστικά των «ΚΘ’ Παυλείων», μία προτομή του Μεγάλου Αλεξάνδρου (αγαλματίδιο), καθώς φέτος η Αποστολική Μητρόπολη, η γενέτειρα του Μεγάλου Αλεξάνδρου, τιμά τη μνήμη του εκλεκτού τέκνου της που σκόρπισε τον Ελληνικό

πολιτισμό και τη γλώσσα στην Ανατολή, διά των οποίων ο Απόστολος Παύλος έφερε το φως της θεογνωσίας στην Ελλάδα.

Ο χαιρετισμός του Μητροπολίτη Βεροίας

Κατά τον χαιρετισμό του, ο Σεβασμιώτατος κ. Παντελεήμων, εξέφρασε λόγους ευγνωμοσύνης προς τους Σεβασμιωτάτους, αναφέροντας μεταξύ άλλων:

Ἐγκαινιάζουμε σήμερα μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ καί τίς πρεσβείαις τοῦ ἁγίου ἐνδόξου πρωτοκο-ρυ-φαίου ἀποστόλου Παύλου, τοῦ μεγίστου κήρυκος τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, καί ὑπό τή σκέπη τῆς Παναγίας τῆς Δοβρᾶ τίς Ἡμερίδες τῶν ΚΘ΄ Παυλείων, μέ τήν Ἡμε-ρίδα τῶν πνευματικῶν τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως.

Ἀποτελεῖ ἀγαθή συγκυρία τό γε-γο-νός ὅτι ἡ Ἡμερίδα μας πραγμα-το-ποιεῖται τήν ἐπαύριο τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τό ὁποῖο ὄχι μόνο συγκροτεῖ «ὅλον τόν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας», ἀλλά καί εἶναι αὐ-τό, τοῦ ὁποίου ἡ χάρη καί ὁ φω-τισμός ἐνισχύει καί ἐνδυναμώνει καί ἐμᾶς τούς κληρικούς στή δια-κονία καί τοῦ κηρύγματος καί τοῦ μυστηρίου τῆς ἱερᾶς ἐξομολογή-σεως, καθώς ἐξομολόγηση καί κή-ρυγμα εἶναι τό σημερινό μας θέμα.

Θά μποροῦσε ἴσως νά διερωτηθεῖ κάποιος πῶς μπορεῖ νά σχετίζεται ἡ ἐξομολόγηση μέ τό κήρυγμα, ἐφόσον ἡ ἐξομολόγηση εἶναι ἔργο μόνο τῶν πνευματικῶν, ἐνῶ τό κή-ρυγμα εἶναι ἔργο καί ἄλλων κλη-ρικῶν, κάποιες φορές μάλιστα καί λαϊκῶν.

Τήν ἀπάντηση μᾶς τήν δίδει ὁ οὐρανοβάμων ἀπόστολος Παῦλος μέ τόν λόγο του πρός τούς πρεσβυ-τέρους τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Μι-κρᾶς Ἀσίας, τούς ὁποίους θέλησε νά συναντήσει στή Μίλητο, καθ᾽ ὁδόν πρός τά Ἱεροσόλυμα, λίγες ἡμέρες πρίν ἀπό τήν ἑορτή τῆς Πεντηκοστῆς.

Μιλώντας, λοιπόν, στούς πρεσβυ-τέρους ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅπως ὅλοι θά ἐνθυμεῖσθε, κάνει ἕνα εἶδος ἀπολογισμοῦ τοῦ ἔργου του. Ἀναφέρεται ἀρχικά στό δημόσιο κήρυγμά του στή Μικρά Ἀσία ἀπό τήν πρώτη στιγμή πού βρέθηκε ἐκεῖ. Ἀναφέρεται ὅμως καί στίς κατ᾽ ἰδίαν νουθεσίες σέ κάθε ἕνα ἀπό τούς πρεσβυτέρους στούς ὁποί-ους ἀπευθύνεται, συνδέοντας, θά μπορούσαμε νά ποῦμε, τίς δύο διακονίες, τῆς ἐξομολογήσεως καί τοῦ κηρύγματος, γιατί καί οἱ δύο ἀποβλέπουν στόν ἴδιο στόχο καί σκοπό, στήν οἰκοδομή τῶν ἀνθρώ-πων καί τή σωτηρία, ἤ, γιά νά χρη-σιμοποιήσω τόν λόγο τοῦ μεγάλου ἀποστόλου, «ἄχρις οὗ μορφωθῇ Χρι-στός ἐν ὑμῖν», μέχρι πού νά γίνει ἡ ψυχή τοῦ ἀνθρώπου χρι-στο-ειδής, μέχρι πού νά γίνει ὁ ἄν-θρωπος ἀληθινός μιμητής τοῦ Χρι-στοῦ.

Σέ αὐτό συντελεῖ τόσο τό κήρυγ-μα ὅσο καί ἡ ἐξομολόγηση, ἐφόσον βεβαίως γίνονται μέ τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο περιγράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

Τό κήρυγμα εἶναι ἡ πρώτη, θά λέγαμε, ἐπαφή τῶν πιστῶν μέ τόν εὐαγγελικό λόγο καί μέ τήν ἐν Χριστῷ ζωή. Εἴτε πρόκειται γιά τό κήρυγμα μέσα στόν Ἑσπερινό ἤ τή θεία Λειτουργία, στό ὁποῖο ἑρμη-νεύ-ουμε τά ἱερά ἀναγνώσματα ἤ τό νόημα τῆς ἑορτῆς ἤ τή ζωή τοῦ τιμωμένου ἁγίου, εἴτε πρόκειται γιά κάποια ἄλλη ὁμιλία στό πλαί-σιο τοῦ πνευματικοῦ ἔργου τῆς ἐνο-ρίας ἤ τῆς Μητροπόλεως.

Μέ τό κήρυγμα ὁ πιστός μαθαίνει τό περιεχόμενο τῆς πίστεως, τή ση-μασία καί τήν ἀναγκαιότητα τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος καί τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, μαθαίνει πῶς πρέπει νά ζεῖ γιά νά εἶναι συνειδητό μέλος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καί παίρνει ἀπαντήσεις σέ ἀπορίες καί ζητήματα πού τόν ἀπασχολοῦν.

Τό κήρυγμα ἀπευθύνεται σέ πολ-λούς ἀδελφούς μας, πού ὁ καθένας ἔχει τή δική του προσωπικότητα ἀλλά καί τίς δικές του ἀνάγκες, καί ἀνάλογα μέ τή κατάσταση τῆς ψυ-χῆς του καί τή χάρη τοῦ Θεοῦ προσ-λαμβάνει ὅσα λέμε στό κήρυγμα καί ὠφελεῖται πνευματικά ἀπό αὐτά. Θά λέγαμε, λοιπόν, ὅτι ὁ κάθε πιστός πού ἀκούει τό κήρυγ-μα ἐπιλέγει κατά τήν κρίση του καί ἐξειδικεύει τόν λόγο τοῦ κηρύγμα-τος γιά τόν ἑαυτό του, ἀλλά καί κατανοεῖ τά λεγόμενα ἀνάλογα μέ τή διάθεση τῆς καρδίας του καί τή χάρη τοῦ Θεοῦ.

Γνωρίζουμε, ἄλλωστε, ἀρκετές περιπτώσεις ἀπό τή ζωή τῆς Ἐκ-κλη-σίας καί τῶν

ὁσίων πατέρων γιά πολλούς ἀνθρώπους πού σώ-θη-καν, γιατί ἄκουσαν τήν κατάλ-λη-λη στιγμή σέ ἕνα κήρυγμα ἕναν λόγο πού τούς ἄλλαξε τή ζωή.

Τό δεδομένο αὐτό δέν θά πρέπει νά μᾶς κάνει νά ἐπαναπαυόμεθα σχετικά μέ τή διακονία τοῦ κηρύγ-ματος, θεωρώντας το μία τυπική ὑποχρέωση, ἐφόσον ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ ἐνεργεῖ τελικά τή σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά θά πρέπει νά φροντίζουμε, ὥστε τό κήρυγμά μας νά πληροῖ τίς δύο προϋποθέσεις τίς ὁποῖες ἀναφέρει στήν ὁμιλία του πρός τούς πρεσβυτέρους ὁ πρωτο-κο-ρυ-φαῖος ἀπόστο-λος Παῦλος.

Ἡ πρώτη προϋπόθεση εἶναι ἡ τα-πεινοφροσύνη. «Δουλεύων τῷ Κυ-ρίῳ μετά πάσης ταπεινοφροσύ-νης», γράφει ὁ ἀπόστολος.

Ἄν, λοιπόν, ὁ διδακτός τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀπόστολος πού ἀξιώθηκε νά κληθεῖ μέ θαυμαστό τρόπο ἀπό τόν ἴδιο τόν Χριστό καί νά διδαχθεῖ τό Εὐαγγέλιό του μέ ἐξίσου θαυμαστό τρόπο, κηρύττει μέ ταπεινοφρο-σύ-νη τόν λόγο τοῦ Χριστοῦ καί ὄχι ἀφ᾽ ὑψηλοῦ καί ὡς αὐθεντία, εἶναι προφανές ὅτι αὐτό ἰσχύει κατά μεί-ζονα λόγο γιά ὅλους ἐμᾶς.

Δέν θά πρέπει νά ξεχνοῦμε ὅτι ἀπευθυνό-μεθα στούς ἀδελφούς μας καί ὁμι-λοῦμε γιά τήν ὠφέλεια καί τή σωτηρία τους. Ὁ Θεός «θέλει πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καί εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν», καί γιά νά συμβάλλουμε σέ αὐτό θά πρέπει καί ἐμεῖς νά κηρύττουμε τόν λόγο τοῦ Θεοῦ ὄχι ὡς σεσω-σμένοι, ἀλλά ὡς ἀγωνιζόμενοι. Θά πρέπει νά τόν κηρύττουμε ὄχι σάν νά κάνουμε ἀκαδημαϊκή διάλεξη ἤ ὑψηλή θεολογική ἀνάλυση τοῦ θείου λόγου, ἀλλά μέ τρόπο καί κυ-ρίως μέ ὕφος ἁπλό καί κατανοητό σέ ὅλους τούς ἀνθρώπους. Διότι ἐκτός ἀπό τόν λόγο μας διδάσκει καί ἡ ζωή μας, διδάσκει καί ἡ πα-ρουσία μας καί ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο κηρύττουμε. Ἄν ὅλα αὐτά δέν βρίσκονται σέ συμφωνία καί ἁρμονία μέ ὅσα λέμε στό κήρυγμα, τότε ὄχι μόνο δέν ἔχουμε πολλές πιθανότητες νά πείσουμε καί νά ὠφελήσουμε τούς ἀδελφούς μας, ἀλλά μπορεῖ νά προκαλέσουμε καί τήν ἀντίδραση κάποιων γιά ὅσα λέμε καί τά ὁποῖα μέ τή στάση μας δείχνουμε ὅτι δέν τηροῦμε.

Ἡ δεύτερη προϋπόθεση, τήν ὁποία ἀναφέρει ὁ πρωτοκορυφαῖος ἀπόστολος Παῦλος, ἀφορᾶ στό περιε-χόμενο τοῦ κηρύγματος.

«Διῆλθον», λέγει, «κηρύσσων τήν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ». Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἦταν τό κέντρο τοῦ κη-ρύγ-ματός του, καί αὐτή θά πρέπει νά εἶναι τό κέντρο καί τοῦ δικοῦ μας κηρύγματος. Διότι ἄν ὁ Κύριός μας μᾶς συστήνει «ζητεῖτε πρῶτον τήν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ... καί ταῦ-τα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν», πῶς εἶναι δυνατόν νά παραγνω-ρί-ζουμε καί νά μήν προβάλλουμε στούς ἀδελφούς μας αὐτό τό πρῶτο

ζητούμενο, τόν πρώτιστο σκοπό τῆς ζωῆς τοῦ κάθε πιστοῦ, ἀλλά καί τόν πρώτιστο σκοπό τῆς Ἐκ-κλησίας μας, ἡ ὁποία ἱδρύθηκε ἀπό τόν Χριστό γιά νά ὁδηγήσει τούς ἀνθρώπους στή σωτηρία;

Ἐάν ὅμως δείχνουμε στούς ἀν-θρώπους μέ τό κήρυγμά μας τόν δρόμο γιά τή βασιλεία τοῦ Θεοῦ, τότε θά εἶναι πολύ πιό εὔκολο νά βροῦν λύσεις καί ἀπαντήσεις καί στά ὑπόλοιπα προβλήματα πού τούς ἀπασχολοῦν, ἀλλά καί ἀπα-σχολοῦν τόν κόσμο.

Ἡ σημασία τοῦ κηρύγματος ὑπο-δηλώνεται ἀπό τόν ἀπόστολο Παῦλο καί μέ ἕνα ἄλλο στοιχεῖο.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος δέν κήρυττε μόνο «μετά ταπεινοφροσύνης», ὅπως εἴπαμε προηγουμένως, ἀλλά καί «μετά δακρύων».

Αὐτό φυσικά δέν σημαίνει ὅτι θά πρέπει νά ὁμιλοῦμε κλαίοντας, ἀλλά μᾶς δείχνει ὅτι τό κήρυγμά του δέν ἦταν μία ἁπλῆ παράθεση στοι-χείων τῆς πίστεως ἤ τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, οὔτε μία τυπική ἑρμηνεία τοῦ θείου λόγου, ἀλλά ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς ἀγάπης τοῦ μεγάλου ἀποστόλου πρός τούς ἀν-θρώπους καί τῆς διαθέσεώς του νά μεταδώσει τόν λόγο τοῦ Χρι-στοῦ στούς ἀκροατές του, προκει-μένου νά τούς ὁδηγήσει στή σωτη-ρία.

Τήν ἴδια αὐτή ἀγάπη, τήν ἴδια αὐτή λαχτάρα καί στοργή ἐκφράζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος καί ὅταν ἀνα-φέρεται στήν προσωπική καθοδή-γη-ση τῶν πρεσβυτέρων, πού συν-δέεται μέ τόν δεύτερο ἄξονα τῆς Ἡμερίδος μας, τήν ἐξομολόγηση. «Μνημονεύοντες», λέγει, «ὅτι ... νύκτα καί ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετά δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκα-στον».

Ἡ ἐξομολόγηση εἶναι βεβαίως τό μυστήριο τῆς μετανοίας, μέσα στό ὁποῖο ὁ ἄνθρωπος ἐξομολογεῖται στόν πνευματικό ἐν μετανοίᾳ τά ἁμαρτήματα καί τίς πτώσεις του καί λαμβάνει τήν ἄφεση. Ἀλλά μέσα στό μυστήριο ὁ πνευματικός, πού γνωρίζει τήν ψυχή τοῦ κάθε ἀνθρώπου, τόν χαρακτήρα του, τίς ἰδιαιτερότητές του, ὀφείλει νά τόν καθοδηγήσει στήν πνευματική του πορεία, νά τόν νουθετήσει μέ ἀγά-πη καί νά τόν ἐνισχύσει στήν προ-σπά-θειά του μέ τόν λόγο του, μέ τήν κατανόηση πού δείχνει καί μέ τήν προσευχή του. Αὐτό σημαίνει τό «μετά δακρύ-ων» πού λέγει ὁ ἀπόστολος.

Πρέπει νά ἐνδιαφερόμεθα, νά πονοῦμε, γιά τήν πνευματική πρό-οδο τῶν ἀδελφῶν μας πού μᾶς πλη-σιάζουν στό ἐξομολογητήριο καί ἐμπιστεύονται στό πετραχῆλι μας τήν ψυχή τους. Ἔχουμε εὐθύ-νη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ γι᾽ αὐτές τίς ψυχές καί θά πρέπει νά κάνουμε ὅ,τι μποροῦμε γιά νά τίς βοηθή-σουμε καί νά τίς στηρίξουμε, ὄχι νά τίς ἀπογοητεύσουμε, νά τίς ἀπο-θαρρύνουμε ἤ καί νά τίς ἀπομα-κρύ-νουμε

ἀπό τήν Ἐκκλησία καί τόν Θεό, δείχνοντας σκληρότητα ἤ αὐστηρότητα πού δέν θά τίς ὠφελήσει, ἤ καί ἀντίστροφα, δι-και-ολογώντας πράξεις καί κα-τα-στά-σεις πού δέν εἶναι σύμφωνες μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Μέσα στό μυστήριο τῆς ἱερᾶς ἐξο-μολογήσεως ἔχουμε τήν εὐκαιρία νά βοηθήσουμε τόν ἄνθρωπο νά βρεῖ τόν προσωπικό του δρόμο πρός τόν Χριστό, κάτι πού κάνουμε γενικότερα καί μέ τό κήρυγμα, ὥστε νά ἐπιτύχει τή σωτηρία του. Γι᾽ αὐτό καί ἡ διακονία τοῦ μυ-στηρίου τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως εἶναι σημαντική, εἶναι πολύ σοβα-ρή καί ὑπεύθυνη διακονία καί εὐθύνη, καί ὡς τέτοια εἶναι ἀνάγκη νά τήν ἀντιμετωπίζουμε· ὄχι μέ ἀδιαφορία, ὄχι μέ ἐγωισμό, ὄχι μέ αὐταρέσκεια, ἀλλά ἐκφρά-ζοντας μέσα ἀπό τό μυστήριο τήν ἀγάπη καί τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ καί πρωτίστως τή θέλησή του νά σωθεῖ ὁ κάθε ἄνθρωπος, ἡ κάθε ψυχή «ὑπέρ ἧς Χριστός ἀπέθανεν».

Μέ αὐτές τίς λίγες εἰσαγωγικές σκέ-ψεις σχετικά μέ τό θέμα τῆς Ἡμερίδος μας θά ἤθελα νά σᾶς καλωσορίσω ὅλους καί ἰδιαιτέρως τούς δύο Σεβασμιωτάτους ὁμιλη-τές μας καί πολύ ἀγαπητούς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς, τόν Σεβασμιώ-τατο Μητροπολίτη Ἐδέσσης, Πέλ-λης καί Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ καί τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Νέας Κρήνης καί Καλαμαριᾶς κ. Ἰουστί-νο, οἱ ὁποῖοι μέ πολλή χαρά καί πολλή καλωσύνη ἀνταποκρίθηκαν στήν παράκλησή μου, καί εἶναι σή-μερα μαζί μας γιά νά μᾶς μιλήσουν ὄχι μόνο μέ βάση τίς γνώσεις τους ἀλλά καί ἀπό τήν ἐμπειρία τους· διότι καί οἱ δύο ἔχουν μακρά ἐμπειρία καί ὡς ἱεροκήρυκες καί ὡς πνευματικοί.

Σᾶς εὐχαριστῶ ἀπό καρδίας, Σε-βα-σμιώτατοι, γιατί γιά μία ἀκόμη φορά θά ἔχουμε τή χαρά νά σᾶς ἀκούσουμε καί νά ὠφεληθοῦμε ὅλοι ἀπό τόν λόγο καί τήν ἐμπειρία σας.

© Kosmas Karagiannis IMBNK